

**BAKANLIKLARA BAĞLI, İLGİLİ, İLİŞKİLİ KURUM VE KURULUŞLAR İLE DİĞER
KURUM VE KURULUŞLARIN TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI
KARARNAMESİ**

<i>Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı</i> : 4
<i>Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi - Sayısı</i> : 15/7/2018 - 30479

<i>Değişikliğe İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Sayısı</i> :39
<i>Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi ve Sayısı</i> :19/6/2019-30806

**KIRKINCI BÖLÜM
Türkiye Bilimler Akademisi**

Amaç

MADDE 566 – (1) Bu bölümün amacı, Türkiye’de tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilim insanlığını ve araştırmacılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönlendirmek; Türkiye’deki bilim insanları ve araştırmacıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının yükseltilmesine yardım etmek amacıyla kurulan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli Türkiye Bilimler Akademisinin (kısa adı TÜBA) teşkilat, görev ve yetkilerini düzenlemektir.¹

(2) Akademi, bu Bölümde belirtilmeyen hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir.

Görevler

MADDE 567 – (1) Türkiye Bilimler Akademisinin görevleri şunlardır:

- a) Bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması amacıyla incelemelerde bulunmak ve danışmanlık yapmak.
- b) Toplumda bilimsel yaklaşım ve düşüncenin yayılmasını sağlamak.
- c) Cumhurbaşkanına Türk bilim insanları ve araştırmacılarının toplumsal statüleri, yaşam düzeyleri, gelirleri ve bilimsel faaliyetlerin gereği olan özel kolaylık ve ayrıcalıklara ilişkin mevzuat değişiklikleri önermek.
- ç) Bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak ve bilim adamlığını özendirmek için ödüller vermek.
- d) Amaçların gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi ile ilgili her türlü faaliyette bulunmak.

Akademi üyeliği

MADDE 568 – (1) Akademide; asli üye, asosye üye ve şeref üyesi olmak üzere üç tür üye bulunur. Asli üye sayısı, Türkiye’de çalışan profesör unvanlı bilim adamlarının yüzde ikisini geçemez. Asosye üye sayısı ise, asli üye sayısı için belirlenen üst sınırın yarısını geçemez.

(2) Şeref üyeliği sayısı herhangi bir sınırlamaya tabi değildir.

(3) Asli ve asosye üyeler her yıl sonunda o yıl içinde yaptıkları çalışmalarla gelecek yıl yapmayı planladıkları araştırmaları birer rapor halinde Akademi Konseyine sunarlar.

Üyeliğe seçilme şartları

MADDE 569 – (1) Asli üye aşağıda belirlenen şartları taşıyan T.C. uyruklu seçkin bilim adamları arasından seçilir:

- a) Ulusal veya uluslararası saygın kuruluşlardan ödül veya madalya almış olmak.
 - b) Kendi adıyla anılan keşif, icat, teori ve modellere sahip olmak ve/veya adı klasik kitaplara veya derleme makalelere geçmiş olmak.
 - c) Uluslararası bilim atıfları kataloglarında genel kabul görmüş yüksek sayıda atıf almış olmak.
- (2) Asosye üye, asli üye olmaya aday T.C. uyruklu yetenekli genç bilim adamları arasından seçilir.

(3) Şeref üyesi, asli üye olma şartlarına sahip, ancak yaş haddi sebebiyle asli üyeliğe seçilemeyen T.C. uyruklu bilim adamları ile asli üyelerde aranan şartları taşıyan yabancı bilim adamları arasından seçilir.

¹ 19/6/2019 tarihli ve 30806 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan 39 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı maddesiyle, bu fıkranın başına “Bu bölümün amacı,” ibaresi ve “Sanayi ve Teknoloji” ibaresinden önce gelmek üzere “kurulan,” ibaresi eklenmiş, aynı fıkra da yer alan “Akademisi” ibaresi “Akademisinin” ve “kurulmuştur” ibaresi “teşkilat, görev ve yetkilerini düzenlemektir” şeklinde değiştirilmiştir.

Üye seçimi

MADDE 570 – (1) Aslı ve asosye üyelerin, üçte biri TÜBİTAK Yönetim Kurulu, üçte biri Yükseköğretim Kurulu ve üçte biri aslı üyeler tarafından önerilir.

(2) Akademiye üye seçimi; Aslı üyeler veya Yükseköğretim Kurulu ya da TÜBİTAK Yönetim Kurulu tarafından Akademi Başkanlığına gerekçeli yazıyla önerilen adayların Akademi Konseyince kabulü ve Genel Kurula sunulmasından sonra Genel Kurulca onaylanması suretiyle gerçekleşir.

(3) Aslı üyeler tarafından önerilecek aslı, asosye ve şeref üyeleri için bir aslı üye tarafından Akademi Başkanlığına yazılı olarak başvurulması ve aday gösterilen kişinin, aday gösteren üye dışında iki Genel Kurul üyesi tarafından da yazılı olarak desteklenmesi gerekir. Adaylık, Akademi Konseyi tarafından kabul gördükten sonra Genel Kurulun onayına sunulur.

(4) Aslı üyelik altmış yedi yaşına kadar sürer. Yaş haddi nedeniyle aslı üyelik statüsü sona eren üyeler, şeref üyesi olurlar. Asosye üyeler üç yıl için seçilirler. Asosye üyelik süresi toplam en çok dokuz yıldır.

Akademnin organları

MADDE 571- (1) Akademnin organları şunlardır:

- Akademi Genel Kurulu.
- Akademi Konseyi.
- Akademi Başkanı.

Genel Kurul

MADDE 572- (1) Akademi Genel Kurulu, aslı ve asosye üyeler ile şeref üyelerinden oluşur. Toplantıların yeri ve gündemi Akademi Konseyi tarafından tespit ve ilan edilir. (**Değişik cümle:RG-19/6/2019-30806-CK-39/7 md.**) Genel Kurul, oy hakkı olan üye tamsayısının üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır, ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde oy hakkı olan üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz. Yabancı uyruklu şeref üyeleri toplantı ve karar nisabında hesaba katılmazlar ve oy kullanamazlar.

Genel Kurulun görevleri

MADDE 573 – (1) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

- Akademi Konseyince hazırlanacak strateji ve politikalara ilişkin önerileri görüşerek onaylamak.
- Konseyin Akademi üyeliklerine seçilme tekliflerini karara bağlamak.
- Süresi dolan Akademi Konseyi üyeleri yerine yeni üyeler seçmek.
- Akademi Konseyinin enstitü, araştırma merkezi ve benzeri birimlerin kurulmasına veya kaldırılmasına ilişkin önerilerini karara bağlamak.²

Akademi Konseyi

MADDE 574 – (1) Akademi Konseyi, Genel Kurulca üç yıl için seçilen on aslı üye ile Akademi Başkanından oluşur. Aslı üyelerle birlikte aynı usule göre aynı sayıda yedek üyeler de seçilir. Görev süreleri dolan üyeler en fazla bir dönem daha yeniden seçilebilir. Konsey üyeliğinin herhangi bir sebeple boşalması hâlinde boşalan üyeliğe, kalan süreyi tamamlamak üzere yedek üye davet edilir.

Akademi Konseyinin görevleri

MADDE 575 – (**Değişik:RG-19/6/2019-30806-CK-39/9 md.**)

- Akademi Konseyinin görevleri şunlardır:
 - Akademiye ilişkin faaliyetleri düzenlemek ve yürütmek.
 - Çeşitli danışmanlık veya etüt konuları için Akademi içinden veya dışından komisyonlar kurmak.
 - Başkan tarafından hazırlanan bütçe teklifini onaylamak.
 - Enstitü, araştırma merkezi ve benzeri birimlerin kurulmasını veya kaldırılmasını önermek.
 - Kurulmasına karar verilen enstitü, araştırma merkezi ve birimlerin malî yönden desteklenmesine karar vermek.
 - Akademnin Başkan tarafından hazırlanan yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemlerini onaylamak, mevzuatın geliştirilmesiyle ilgili çalışmalar yapmak.
 - Akademnin görev alanıyla ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla, üyelik, anlaşma, işbirliği ve ortak faaliyet yapması konularında karar vermek.

² 19/6/2019 tarihli ve 30806 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 39 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8 inci maddesiyle, fıkranın (a) bendinde yer alan "ve bütçe önerisini" ibaresi, (c) bendinde yer alan "çoğunluk esasıyla" ibaresi ile (ç) bendinde yer alan "temel bilimler alanında" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkranın (ç) bendine "enstitü" ibaresinden sonra gelmek üzere " , araştırma merkezi ve benzeri birimlerin" ibaresi eklenmiştir.

g) Akademi yayın ve hizmetlerinin üniversiteler, okullar, bilim ve araştırma kuruluşları, kütüphaneler ile diğer kuruluş ve kişilere indirimli veya ücretsiz olarak verilmesi ile bunların Akademi imkânlarından indirimli veya ücretsiz olarak yararlanmasına karar vermek.

ğ) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına, kiralanmasına ve bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.

h) Akademinin görevlerini yerine getirmesi için yürüteceği faaliyetler sırasında yapacağı, ücret, telif ve işleme ücreti ile benzeri ödemelerin tutar veya üst sınırlarını belirlemek.

1) Akademinin organizasyon yapısı ile Akademi personelinin atama ve görevlendirme esaslarına ilişkin Başkan tarafından hazırlanan önerileri onaylamak.

(2) Konsey yetkilerini sınırlarını açıkça belirtmek suretiyle Başkana devredebilir.

Akademi Başkanı

MADDE 576 – (1) Akademi Başkanı, asli üyeler arasından üç yıl için atanır. Aynı kişi iki dönemden fazla Başkanlığa atanamaz. Başkan, Akademinin amaçları doğrultusunda faaliyet göstermesinden sorumludur.-

(2) (**Ek:RG-19/6/2019-30806-CK-39/10 md.**) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Mevzuata ve Konseyin belirlediği usul ve esaslara göre Akademiye yönetmek ve temsil etmek.

b) Akademi personelinin atamak, görevlendirmek ve Akademi adına geçici görevlendirmeleri yapmak.

c) Genel Kurula ve Konseye Başkanlık etmek.

ç) Akademinin stratejik plân, yıllık çalışma raporu, performans programı ve bütçesinin hazırlanmasını sağlamak.

d) Akademiye yapılan bağış, vasiyet ve yardımları kabul etmek.

e) Konseyin görevleri arasında sayılmayan görevler ile Konseyce kendisine yetki verilen görevleri yapmak.

f) Bu bölüm ve ilgili diğer mevzuat hükümleriyle kendisine verilen görevleri yapmak.

(3) (**Ek:RG-19/6/2019-30806-CK-39/10 md.**) Başkan, asli üyeler arasından en fazla üç başkan yardımcısı görevlendirebilir. Başkanın görevi sona erdiğinde başkan yardımcılarının da görevi sona erer.

Ödüller

MADDE 577 – (1) Akademi tarafından bilim insanlarını ve bilimsel araştırmaları teşvik ve takdir ile bilimin öneminin ülke kamuoyunca takdir ve kabulünü sağlamak için bilimsel araştırmalarıyla ulusal ve uluslararası düzeyde emsallerine nazaran üstün başarı gösteren bilim adamlarına ödül verilebilir.

(2) Ödülün tutarı ve dağıtım esasları Akademi Konseyi tarafından belirlenir.

Araştırma desteği

MADDE 578 – (1) Akademi üyelerine ulusal ve uluslararası araştırma ve geliştirme faaliyetlerini sürdürebilmeleri için yılda, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre en yüksek Devlet memuru brüt aylığının yıllık tutarının üç katına kadar araştırma desteği sağlanabilir. Araştırma desteğinin uygulama usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Mali hükümler

MADDE 579- (1) (**Ek:RG-19/6/2019-30806-CK-39/11 md.**) Akademinin gelirleri şunlardır:

a) Her yıl genel bütçeden aktarılan tutar.

b) Her türlü bağış, vasiyet ve yardımlar.

c) Akademi dışına verilecek hizmetler ve projeler karşılığında elde edilen gelirler.

ç) Yayın ve diğer faaliyet gelirleri.

d) Taşınır ve taşınmaz malların değerlendirilmesiyle elde edilen gelirler.

e) Fikrî ve sınai mülkiyet haklarından elde edilen gelirler.

f) Diğer gelirler.

(2) Giderlerin yapılmasında, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu mevzuatında yer alan usul ve esaslar uygulanır.

(3) (**Mülga:RG-19/6/2019-30806-CK-39/11 md.**)³

³ 19/6/2019 tarihli ve 30806 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 39 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 11 inci maddesiyle, bu maddeye birinci fıkra eklenmiş, mevcut birinci fıkra ikinci fıkra olarak teselsül ettirilmiş ve mevcut ikinci fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Huzur hakkı ve personel istihdamı

MADDE 580- (1) Başkan ve Konsey üyelerine, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 29 uncu maddesine göre ayda birden fazla olmamak üzere her bir toplantı için (9000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.⁴

(2) (**Değişik:RG-19/6/2019-30806-CK-39/12 md.**) Akademide ilgisine göre 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25 inci, ek 26 ncı ve ek 28 inci maddelerine göre personel çalıştırılabilir.

Yönetmelik

MADDE 581- (1) Bu Bölümün uygulanmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1- (Ek:RG-19/6/2019-30806-CK-39/13 md.)

(1) Akademide gerekli atama ve görevlendirmeler yapıluncaya kadar sekretarya hizmetlerinin Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından yürütülmesine devam olunur.

⁴ 19/6/2019 tarihli ve 30806 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 39 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 12 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "(3000)" ibaresi "(9000)" şeklinde değiştirilmiştir.